

Список використаних джерел

1. Конвенція ООН проти транснаціональної організованої злочинності від 15 листоп. 2000 р. / ратиф. Законом України від 04.02. 2004 р. № 1433. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_789#Text.
2. Кримінальна конвенція про боротьбу з корупцією (ETS 173) Рада Європи від 27.01.1999 № ETS173/ ратиф. Законом України від 18.10.2006 р. № 252-V. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_101#Text.
3. Побережний В.В. Місце та значення міжнародних антикорупційних договорів у системі запобігання корупції в органах державної влади / В. В. Побережний // Теорія та практика державного управління. –2011. – Вип. 2. – С. 420–425. URL: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/Trpu_2011_2_68.pdf.
4. Про банки і банківську діяльність: Закон України від 7 грудня 2000 року № 2121-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2268-19#Text>.
5. Про засади антикорупційної політики на 2020–2024 роки: Проект закону від 21.09.2020 № 4135. URL: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=70007.

Лазутіна Ольга Миколаївна,
здобувач ступеня вищої освіти магістра
Інституту підготовки кадрів державної
служби зайнятості України
Науковий керівник: професор кафедри
теоретичної та прикладної економіки
Інституту підготовки кадрів державної
служби зайнятості України, доктор
економічних наук **Баліцька В. В.**

АНТИКОРУПЦІЙНІ ОРГАНИ ЯК БАЗОВА СКЛАДОВА АНТИКОРУПЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ

Всі без виключення країни світу занепокоєні існуванням та поширенням такого деструктивного явища як корупція, що гальмує розвиток економіки, шкодить діяльності органів публічної влади, деформує свідомість суспільства. Кожна з країн запроваджує власну антикорупційну програму, стратегію та веде відповідну політику. Проблема існування та поширення корупції притаманна будь-якій державі. Віками людство, прагнучи подолати корупцію, набувало як позитивного, так і негативного досвіду боротьби з цією соціальною аномалією. Кожна країна, намагаючись запровадити свою ефективну систему заходів, які б знизили до мінімуму негативні наслідки корупції, сформувала власний унікальний та нетиповий досвід запобігання корупції [1]. І тому, з 1990-х років держави ухвалили численні міжнародні та регіональні договори, угоди та резолюції по боротьбі з корупцією. Це свідчить про велику стурбованість з приводу

шкідливих політичних, соціально-економічних наслідків корупції, оновлене усвідомлення її транснаціональної природи, а також колективне зобов'язання боротися з цим явищем. Тому національні антикорупційні органи як публічні органи влади зі спеціальними повноваженнями у боротьбі та запобіганні корупції, стали об'єктами підвищеної уваги в суспільстві.

Закріплена в різних міждержавних конвенціях, концепція антикорупційних органів як «моделі інституційної реакції» на корупцію була схвалена міжнародними організаціями, фінансовими установами, донорськими та громадськими організаціями. Антикорупційні органи стали розглядати як цінний інструмент політики для боротьби з дедалі складнішими формами корупції, яка зазнала невдачі бути приборканою традиційними правоохоронними або судовими органами. Отже, все більше і більше країн прийняли рішення щодо створення антикорупційних органів як складової реформ управління. Ці нові інституції стали ключовими гравцями на світовій антикорупційній арені. В загальному визначенні, антикорупційні органи несуть відповідальність за розвиток та імплементацію антикорупційної політики на національному рівні, на них покладена вирішальна місія по втіленню міжнародних стандартів; антикорупційні органи являють собою координаційні центри для оцінки національної відповідності міжнародним правовим документам, вони несуть відповідальність за конкретні результати держав у досягненні доброчесності.

Як зазначено в аналітичному звіті «Глобальне картографування антикорупційних установ», ефективність національних антикорупційних стратегій часто покладається на точну оцінку ситуації в країні. Наприклад, виявлення та експертиза секторів високого ризику щодо корупції може допомогти державі визначити стратегічні пріоритети та розподілити ресурси там, де це найбільш потрібно. У цьому сенсі досвід антикорупційних органів може бути особливо корисним. Їх спеціальні знання щодо ризиків корупції можуть бути мобілізовані для аналізу проблем, що базуються на фактичних даних, а також для розробки відповідних антикорупційних заходів. Крім того, антикорупційні органи можуть брати участь в оцінці національних антикорупційних стратегій. Відповідно до керівних принципів ООН, слід проводити досить часті періодичні оцінки відповідних стратегій, інструментів та заходів з метою визначення їх адекватності для запобігання та боротьби з корупцією. Подібним чином ОЕСР рекомендує державам, як частину свого стратегічного підходу до доброчесності, розробити еталони, показники та зібрати достовірні дані про загальну ефективність своїх національних систем доброчесності [2]. На думку Центрального антикорупційного бюро Республіки Польща, сучасна держава повинна гарантувати прозорість суспільного життя та сприяти особі, яка виконує функцію держави щодо подання декларації про майно розбірливо, зрозуміло, зручно, що, перш за все, не залишатиме сумнівів щодо доброчесності публічної особи. Тому акцентує увагу на необхідності врегулювання в одному правовому документі питання декларування

активів, що наразі залишається чітко не вирішеним [3]. Як зазначається в звіті про діяльність Спеціальної служби розслідувань Литовської Республіки, недостатня залученість державного сектору, не активність у розробці антикорупційних стандартів є перешкодою на шляху антикорупційного прориву країни. Для того, щоб змінити ситуацію, у 2019 році в Литві була зосереджена велика увага на запобіганні корупції, надавались різні рекомендації особам, що приймають рішення щодо шляхів зменшення ризиків корупції тощо [4].

Варто звернути увагу, що досвід зарубіжних країн з питань протидії та боротьби з корупцією схожий між собою. В загальному це досягається процесами інтеграції законодавства, активною міжнародною координацією антикорупційних заходів та обміном досвідом. Значною мірою це активно здійснюється країнами-учасницями Європейського Союзу, однак є специфічні характеристики кожної країни, пов'язані з перебігом історичних обставин, специфічними особливостями розвитку, менталітетом та ступенем свідомості громадян. Що стосується нашої країни, результати соціологічних досліджень засвідчують, що спостерігається поступове покращення порівняльних показників рівня корупції в Україні. Згідно з даними міжнародної організації «Transparency International» у період 2013–2019рр. Індекс сприйняття корупції в Україні зріс із 25 до 30 балів. Україна посідає 126 місце зі 180 країн. Очікувано серед сусідів лідирує Польща (58 балів, 41 місце) та Словаччина (50 балів, 59 місце). Також, цього року спостерігаємо зниження індексу в Румунії – мінус 3 бали (44 бали, 70 місце), Угорщині – на 2, (44 бали, 70 місце) [5]. До прикладу, в рамках Форуму «Діалоги про реформи» до «Ukraine Reform Conference», представлено аналітичний бриф з питань Антикорупційної політики, в якому зазначено, що за останні шість років в Україні розбудовано антикорупційну інфраструктуру для виявлення та розслідування корупційних правопорушень високого рівня та призначення покарання за них. Зроблено важливі кроки для підвищення прозорості, зокрема, запроваджена інтегрована система електронного декларування; державні реєстри публікуються відповідно до стандартів відкритих даних.

Впровадження галузевих реформ мало б запобігати корупції, оскільки часто вона є наслідком неефективного управління та відсутності проєктного підходу до впровадження змін. Утім, такі галузеві реформи нерідко несистемні, неповні, непідкріплені належним фінансуванням та здійснюються повільно через інституційну слабкість органів влади, низьку заробітну плату державних службовців, що призводить до негативної кадрової селекції [6].

Підводячи підсумок зазначимо, що антикорупційний досвід інших країн є певним орієнтиром, до якого має прагнути Україна. Основна перевага розвинених країн – це належне урядування, адже органи публічного адміністрування, здійснюючи свої повноваження, усвідомлюють важливість своїх дій для добробуту суспільства, оцінюють діяльність в сфері управління як престижну та цінують свою

репутацію [1]. Значним викликом для України, на нашу думку, є створення системи ефективного управління й стримувань і противаг з метою посилення ефективності та незалежності інституцій, та, відповідно, створення умов для реалізації антикорупційної політики з прийняттям нової Антикорупційної стратегії на 2020–2024 роки.

Список використаних джерел

1. Зарубіжний досвід запобігання корупції / Сайт Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна. Серія «ПРАВО». Випуск 27, 2019. URL: <https://periodicals.karazin.ua/law/article/view/14009/13436>.

2. Global Mapping of Anti-Corruption Authorities Analysis Report / Сайт Ради Європи. URL: <https://rm.coe.int/ncpa-analysis-report-global-mapping-acas/16809e790b>.

3. The Anti-Corruption Bulletin–Bulletin of the Central Anti-Corruption Bureau/ Сайт the Central Anti-Corruption Bureau. URL: https://cba.gov.pl/ftp/dokumenty_pdf/Przegląd_Antykorupcyjny.

4. Special Investigation Service Performance Report – 2019 / Сайт the Special Investigation Service of the Republic of Lithuania. URL: <https://www.stt.lt/en/doclib/oflnfo1bhmfv3h73f1wenwnc22ssqzkw>.

5. Індекс сприйняття корупції – 2019 / Сайт Transparency International Ukraine. URL: <https://ti-ukraine.org/research/index-spryjnyattyakoruptsiyi-2019>.

6. Аналітичний бриф «Антикорупційна політика»/ Сайт Онлайн-платформа Громадянського суспільства на підтримку реформ. URL: <https://uareforms.org/reforms/anticorruption=polity>.

7. «Що таке CPI, індекс сприйняття корупції?» / Сайт Transparency International Ukraine. URL: <https://ti-ukraine.org/blogs/shho-take-cpi-indeks-spryjnyattyakoruptsiyi>.

8. Corruption / Сайт European Commission. URL: https://ec.europa.eu/home-affairs/what-we-do/policies/organized-crime-and-human-trafficking/corruption_en.

Левчук Аліна Олександрівна,

ад'юнкт кафедри публічного управління
та адміністрування Національної академії
внутрішніх справ

ФОРМУВАННЯ НЕГАТИВНОГО СТАВЛЕННЯ ДО КОРУПЦІЇ ЯК ЕЛЕМЕНТ АНТИКОРУПЦІЙНОЇ ОСВІТИ

Корупція охоплює усі сфери людського життя, і нажаль своєю присутністю наносить негативний вплив, що в свою чергу спотворює і порушує нормальне, здорове функціонування усіх суспільних механізмів. Неодноразово вченими була підтримана думка, яку висловив О.Й. Кіріпичников, а саме: «Корупція – це корозія влади. Як іржа роз'їдає метал, так корупція руйнує державний апарат і роз'їдає моральні устої суспільства» [3]. Справедливо зазначити, що таке порівняння актуальне